RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Zienswijze ontwerpbegroting 2026 VGGM

Zaak- & documentnr. : Z/25/136604 201696377
Portefeuillehouder : Burgemeester / weth Derksen

Opsteller : Renzo Willemsen
Afdeling : Advies
Telefoonnr: 088-695 30 00

Samenvatting

De gemeente wordt in de gelegenheid gesteld om voor 2 juli 2025 een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Daarnaast wordt de gemeente uitgenodigd om een zienswijze uit te brengen over de voorgenomen bestemming van het resultaat over 2024.

Wij stellen voor om in een zienswijze richting de VGGM aan te geven dat u kunt instemmen met de ontwerpbegroting 2026, maar dat we daarbij de voorwaarde stellen dat er – via een latere begrotingswijziging – meer besparingen dan de opgenomen 2% in moeten komen. Tevens instemmen met de resultaatbestemming 2024.

Beslispunten

1) De bijgevoegde zienswijze bij het dagelijks bestuur van VGGM in te dienen.

Aanleiding

Het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling moet – op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen – de ontwerpbegroting voor een zienswijze aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aanbieden. De gemeenteraden kunnen hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen bij het dagelijks bestuur.

Planning

De VGGM heeft verzocht om voor 2 juli 2025 een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting. Voorzien is dat het algemeen bestuur van de VGGM op 10 september 2025 de begroting voor 2026 vaststelt. Indien de begroting 2026 op basis van de besluitvorming over de besparingen gewijzigd wordt, zal begin september de gewijzigde begroting 2026 als ontwerp voor zienswijze worden voorgelegd aan de gemeenteraden.

Beoogd effect

Door een zienswijze te geven, heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om invloed te hebben op de financiën, de taken en de te behalen doelstellingen van de VGGM. Uiteraard houden we ook bestuurlijk en ambtelijk de vinger aan de pols bij de VGGM.

Argumenten

1.1 De ontwerpbegroting is grotendeels in lijn met de Kaderbrief
Ten opzichte van de Kaderbrief bevat de ontwerpbegroting één nieuwe ontwikkeling. In de Kaderbrief was de implementatie van een nieuw kinddossier opgenomen. Er was nog geen bedrag aan gekoppeld. Voor de implementatie van het digitaal kinddossier binnen de GGD is in de ontwerpbegroting een bedrag van € 1 miljoen opgenomen. Voor het overige is de ontwerpbegroting in lijn met de eerdere Kaderbrief.

De ontvangen zienswijzen op de Kaderbrief hebben niet geleid tot aanpassing van de beleidsmatige en financiële kaders voor 2026.

De belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op de inwonerbijdrage zijn:

Ik, wij brandweer
Veranderingen in de arbeidsmarkt, zoals arbeidskrapte en vergrijzing, en ontwikkelingen in onze samenleving hebben impact op de rol van de VGGM als werkgever. Dit vraagt meer aandacht voor de fysieke en mentale gezondheid van de brandweermedewerkers. Ook zijn extra inspanningen nodig om medewerkers te vinden en te binden. De VGGM sluit daarom aan bij de landelijke aanpak op dit thema. De VGGM gaat in eigen huis binnen dit thema verder met het programma ‘Ik, wij, samen de brandweer’ voor goed werkgeverschap en een sociaal veilig werkklimaat. Dit programma kost € 150.000 per jaar en omvat de onderwerpen: sociale veiligheid, team collegiale opvang, nazorg, preventie PTSS en incidentregistratie.

Nu niet zwanger
Vanaf 2025 werken we met één regionale begroting en één stuurgroep voor het programma Nu Niet Zwanger (NNZ). Dat is een programma waarin professionals worden getraind om het thema kinderwens mee te nemen in hun reguliere hulpverlening voor mensen in kwetsbare omstandigheden. Vanaf 2026 is het programma NNZ opgenomen in de inwonerbijdrage voor € 332.000 per jaar. Dit past bij de wens vanuit het bestuur om tot meer collectiviteit te komen. Voorheen verliep de financiering via maatwerkoffertes van jeugdgezondheidszorg. Voor de gemeenten verloopt deze verhoging dus budgettair neutraal.

Digitaal kinddossier
Het contract voor de applicatie voor het digitale kinddossier binnen de Jeugdgezondheidszorg verloopt in 2026. In 2025 start een aanbesteding. De invoering van een nieuw systeem vraagt om veel aanpassingen, trainingen en mogelijk een tijdelijke verhoging van de administratieve lasten voor medewerkers. Voor deze implementatie zijn incidenteel extra financiële middelen ter hoogte van € 1 miljoen nodig.

Versterking bedrijfsvoering
Voor het programma Samen beter bedrijfsvoeren van de VGGM is voor 2026 een versterking van € 0,5 miljoen opgenomen. Aanvankelijk was er een bedrag van € 1 miljoen opgenomen, maar vanwege de besparingen is dit bijgesteld. De extra investering is nodig in de robuustheid van de systemen, het beschrijven van de processen, het versterken van het management en de wijze van samenwerken om toekomstige risico’s het hoofd te kunnen bieden.

Overgang CAO VVT
Specifiek voor de jeugdgezondheidszorg zijn binnen de VGGM voor dezelfde taken twee verschillende arbeidsvoorwaarden van toepassing, namelijk de CAO Verpleeg-, Verzorgingshuizen, Thuiszorg en Jeugdgezondheidszorg (VVT) en de AVGGM (CAO Veiligheidsregio). Deze situatie is in 2017 ontstaan na de overdracht van taken voor de

jeugdgezondheidszorg 0-4 van STMG en Icare aan de VGGM. In 2024 is besloten om toe te werken naar het vrijwillig onderbrengen van alle medewerkers in AVGGM.

De financiële gevolgen zijn afhankelijk van het aantal medewerkers dat vrijwillig overstapt naar AVGGM. Als alle medewerkers op termijn zijn doorgegroeid naar de eindperiodiek van de AVGGM, bedraagt het risico maximaal tussen de € 0,7 en € 0,9 miljoen per jaar. Bij overdracht van de taken van STMG en Icare aan VGGM is in 2017 een bestemmingsreserve van € 0,9 miljoen gevormd voor dit risico. Met deze bestemmingsreserve kan een vrijwillige overgang in 2024 en 2025 naar verwachting worden afgedekt. Daarna zijn er structurele consequenties à € 0,9 miljoen voor het kader 2026 en verder. Het algemeen bestuur heeft, in het kader van de besparingsopgave, besloten dat de dekking gezocht moet worden binnen de begroting van VGGM.

1.2 Het voorstel voor de resultaatbestemming voldoet aan gemaakte afspraken
Het positieve resultaat over 2024 bedraagt € 4 miljoen. De VGGM stelt voor € 1,5 miljoen in de algemene reserve te stoppen en € 2,5 miljoen terug te laten vloeien naar de gemeenten. Dit voldoet aan de gemaakte afspraken, want met het vaststellen van de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het bestuur van de VGGM de ambitie uitgesproken om de algemene reserve minimaal naar het niveau van € 3,0 miljoen te verhogen. Met de toevoeging van deze € 1,5 miljoen komt de algemene reserve op € 2,953 miljoen.

Kanttekeningen

1.1 Wij hebben geen concrete reactie gehad op de zienswijze op de Kaderbrief.
In de aanbiedingsbrief bij de ontwerpbegroting wordt gesteld dat die brief een voorstel bevat vanuit het dagelijks bestuur over hoe opvolging gegeven wordt aan de ontvangen zienswijzen op de Kaderbrief. Dat voorstel voor de opvolging ontbreekt echter.
Voor een goed begrip van de financiën en meer specifiek van de nu voorgelegde ontwerpbegroting van de VGGM is een reactie op de eerdere zienswijze wel van belang. Een goede reactie op de eerdere zienswijze kan bovendien voorkomen dat we dezelfde vragen opnieuw moeten stellen bij de huidige zienswijzeronde.

1.2 De kosten voor het kinddossier worden niet onderbouwd.
In de Kaderbrief had de VGGM al opgenomen dat voor de implementatie van een nieuw kinddossier tijdelijk extra financiële middelen nodig zijn. In de ontwerpbegroting wordt hiervoor nu € 1 miljoen opgevoerd. Waar dit bedrag op is gebaseerd, wordt niet toegelicht. In de zienswijze willen wij daarnaar vragen.

1.3 Meer besparingen dan 2% zijn nog niet meegenomen in de ontwerpbegroting.
De VGGM heeft op verzoek van het algemeen bestuur in 2024 een proces in gang gezet om te komen tot besparingen. Dat heeft in eerste instantie geleid tot een incidentele besparing van 2% over 2025 en 2026. De komende maanden wordt in de bestuursvergaderingen van de VGGM de uitwerking besproken van scenario's om te komen tot structurele besparingen. De gemaakte keuzes worden verwerkt in een gewijzigde begroting 2026 en/of in de kaderbrief 2027. Gelet op het ravijnjaar zijn wij er voorstander van om zoveel mogelijk besparingen al over 2026 door te voeren en niet pas in de Kaderbrief 2027. Dat willen wij in de zienswijze benadrukken. In de zienswijze op de Kaderbrief 2026 hebben wij dat ook al gedaan.
Daarnaast willen we in de zienswijze nogmaals benadrukken dat wij over 2026 een besparing verwachten van minimaal 5%, bovenop de verwerkte 2% aan technische maatregelen.

1.4. Het draagvlak voor verdergaande besparingen is onzeker.
Niet alle deelnemende gemeenten in de VGGM ervaren dezelfde financiële druk als de gemeente Duiven. De bereidheid om verder te bezuinigen verschilt sterk bij de verschillende leden van het algemeen bestuur van de VGGM. De recente grote branden, zoals een heidebrand bij Ede en de stadsbrand in het centrum van Arnhem, hebben het draagvlak voor besparingen niet groter gemaakt. Er is bovendien sprake van wettelijke taken.

Financiële paragraaf

Ontwerpbegroting VGGM 2026
De ontwerpbegroting 2026 van de VGGM komt € 6,5 miljoen hoger uit dan over 2025. Dit is inclusief een besparing van 2%. Vijf miljoen euro komt door loon-/prijs compensatie en meer inwoners. De rest van de stijging komt vooral door de implementatie van een nieuw digitaal kinddossier, lokaal aanbod Nu Niet Zwanger (NNZ) en de versterking van de bedrijfsvoering. De benodigde verhogingen van de budgetten op de verschillende programma's verwerken wij in onze meerjarenbegroting.

De bijdrage aan de VGGM over 2026 is als volgt opgebouwd (inclusief de 2% besparing):

Mutaties (x €1.000)	*2025*	*2026*
Brandweer	933	960
Bevolkingszorg	17	18
GGD	385	420
JGZ	226	247
RVP	42	44
Totaal	1.603	1.689

Positief resultaat 2024
Het overschot bij de VGGM van € 4 miljoen is voor circa € 2,5 miljoen veroorzaakt door lagere kapitaallasten vanwege uitstel van projecten en investeringen (€ 2,2 miljoen) en een hoger renteresultaat (0,3 miljoen).
Bij de GGD is een voordeel behaald van € 1,4 miljoen. Dit komt door de toename van de opbrengsten uit maatschappelijke opgaven met tijdelijke financiering van derden (€ 0,3 miljoen), Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (€ 0,4 miljoen), Reizigersvaccinaties (€ 0,3 miljoen) en door aanpassing in de tariefstelling van Forensisch Medische Expertise en Medische Arrestantenzorg (€ 0,2 miljoen). Daarnaast zijn nog overige inkomsten gerealiseerd van € 0,2 miljoen. De toegenomen vragen en activiteiten bij de GGD hebben wel geleid tot een verhoging van de werkdruk en het ziekteverzuim.

Het terug laten vloeien van € 2,5 miljoen naar de gemeenten betekent voor Westervoort een incidenteel voordeel van circa € 52.000. Dit wordt meegenomen bij de najaarsnota.

Participatie en communicatie

VGGM probeert gemeenteraden te betrekken bij haar belangrijkste ontwikkelingen. Over de ontwerpbegroting heeft VGGM drie raadsbijeenkomsten georganiseerd in mei en juni.
De ontwerpbegroting en de uiteindelijk vastgestelde begroting publiceert de VGGM op haar website.

Duurzaamheid

In de ontwerpbegroting 2026 heeft de VGGM aandacht voor duurzaamheid. De VGGM wil minimaal voldoen aan de doelen zoals gesteld in het Klimaatakkoord en aan de wet- en

regelgeving. Dit wil ze doen door het stellen van concrete doelen en het monitoren van de resultaten op basis van de in 2025 in te richten CO2-prestatieladder. In combinatie met de actualisatie van het inkoopbeleid wordt verder ingezet op duurzaam inkopen. De VGGM sluit aan bij branchebrede ontwikkelingen, zoals de duurzaamheidsagenda vanuit de Veiligheidsregio's en de Green Deal Duurzame zorg vanuit GGD-GHOR.
Daarnaast wil de VGGM samen met het bestuur de ambitie bepalen op gebied van duurzaamheid. Deze ambitie is de basis voor verdere activiteiten.

Ook op een andere manier heeft de VGGM te maken met duurzaamheid. De ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en energietransitie gaan erg snel en lopen voor op veiligheidswetgeving. Denk bijvoorbeeld aan elektrische auto's en energieopslag in accu's. Dit vraagt een proactieve en flexibele aanpak om de veiligheid te blijven waarborgen.

Intergemeentelijke samenwerking

De gemeente Westervoort heeft samen met veertien andere gemeenten de taken op het gebied van brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, publieke gezondheidszorg, ambulancezorg, alsmede rampenbestrijding en crisisbeheersing ondergebracht in de VGGM. De veiligheidsregio is een wettelijk verplichte gemeenschappelijke regeling.

Bijlagen

201696378 – Raadsbesluit zienswijze ontwerpbegroting VGGM 2026 (openbaar miv verzending aan de raad)
201696379 – Brief met zienswijze (openbaar miv verzending aan de raad)
201696011 – Ontwerp Jaarverslag 2024 (openbaar)
201696010 – Ontwerpbegroting VGGM 2026 (openbaar)
201695999 – Aanbiedingsbrief VGGM (openbaar)

Westervoort, 6 mei 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. (Maureen) Sluiter (MA)	drs. A.J. (Arend) van Hout
secretaris	burgemeester